Taller Re-CITY en acció

Cap a un model econòmic circular

Palau Macaya, 4 març 2022

Coordinat per

Facilitat per

Guió de la jornada

Presentacions dels participants amb Menti

Xerrada "**Els reptes de l'economia circular**" amb **Verónica Kuchinow**, fundadora i directora de Simbiosy

Dinàmiques de treball individuals i en grup per definir una proposta individual d'economia circular

imfusio

FUNDACIÓ CATALUNYA EUROPA
LLEGAT PASQUAL MARAGALL

Símbiosy

Presentació dels participants

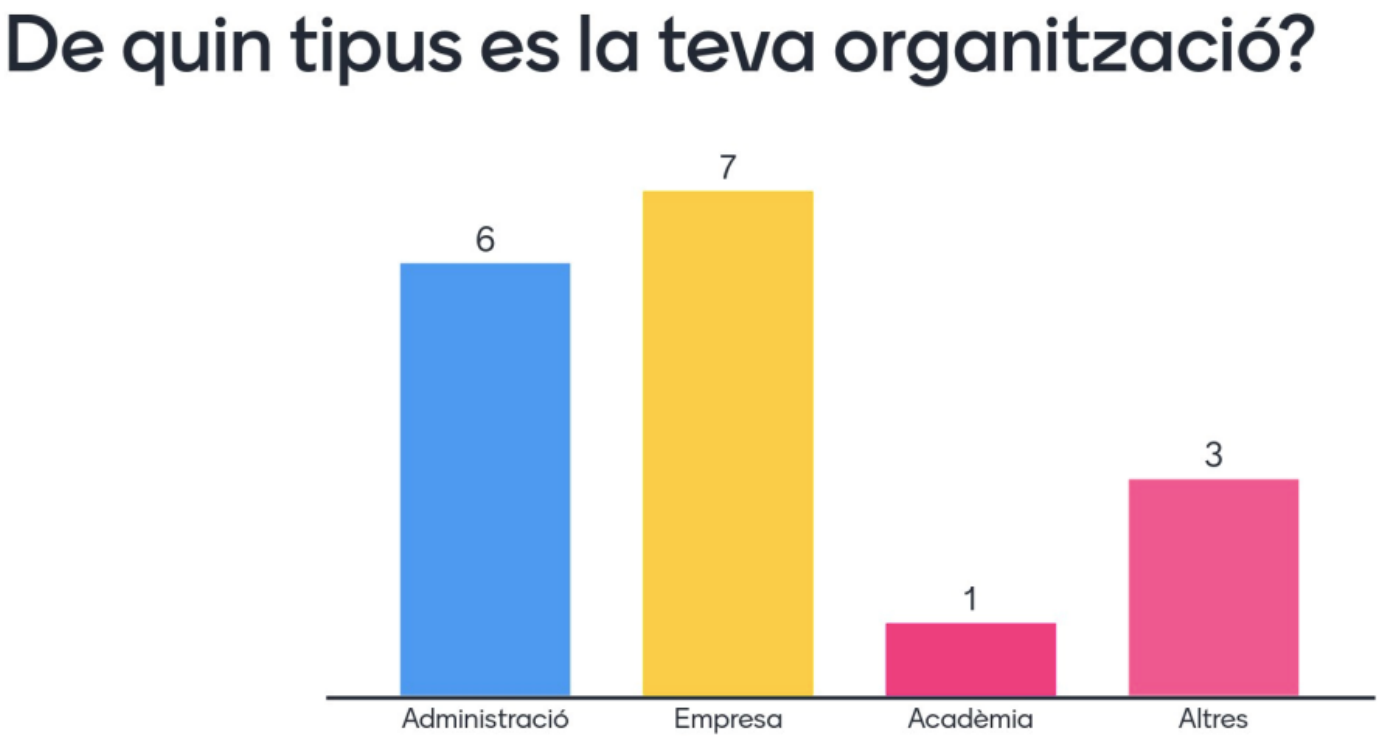

Presentació dels participants

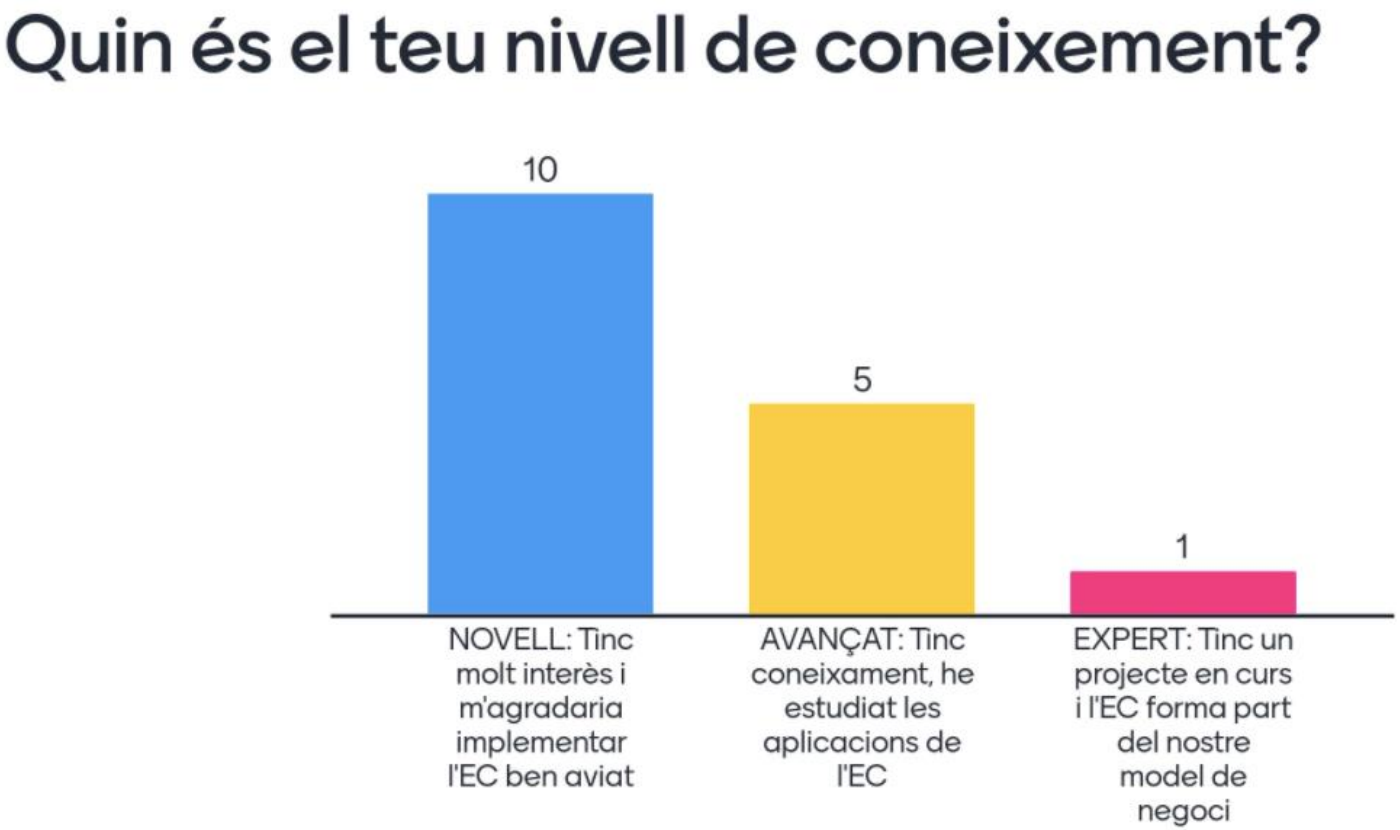

Presentació dels participants

Què espero d'aquest taller?

Sortir amb una idea a implementar

Millor coneixement de l'ecosistema

Crear sinèrgies, ampliar els indicadors de circularitat, aterrar

Noves idees, aprenentatges

Trobar solucions aplicables a les empreses participades de Wedid

Ampliar coneixements

Coneixer mes d'economia circular

Aplicar aspectes de l'economia circular a la meva feina

Aprendre, aportar i fer xarxa

Conèixer experiències i fer vincles entre el públic i privat

Connectar i aportar coneixement

Connectar i aportar coneixement

Aprender mes

networking

Nous coneixements

Els reptes de l'economia circular

Intervenció a càrrec de
Verónica Kuchinow,
fundadora i directora de Simbiosy

imfusio

FUNDACIÓ CATALUNYA EUROPA
LLEGAT PASQUAL MARAGALL

Símbiosy

Cap a l'Economia Circular

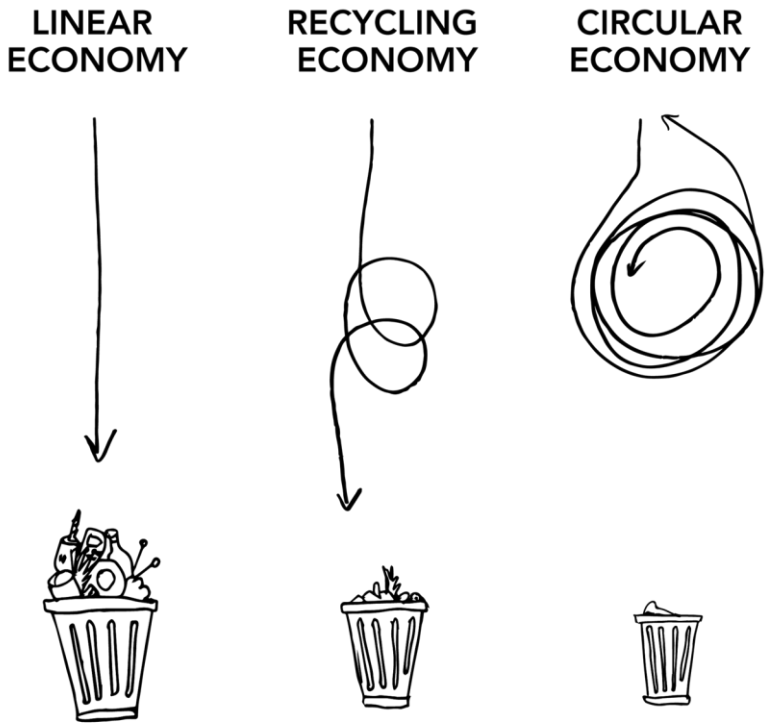

FONT: Circular Flanders

Model econòmic de producció i consum en el qual els recursos i serveis estan dissenyats per a mantenir el seu valor mentre circulen per l'economia

El residu és eliminat per disseny. L'Economia Circular és regenerativa per disseny.

El creixement econòmic es desacobla del consum de recursos no renovables

BUSINESS AS USUAL

LESS BAD

100% LESS BAD

REGENERATIVE ECONOMY

Simbiosy

El nostre món és només

un 8,6% circular

Simbiosy

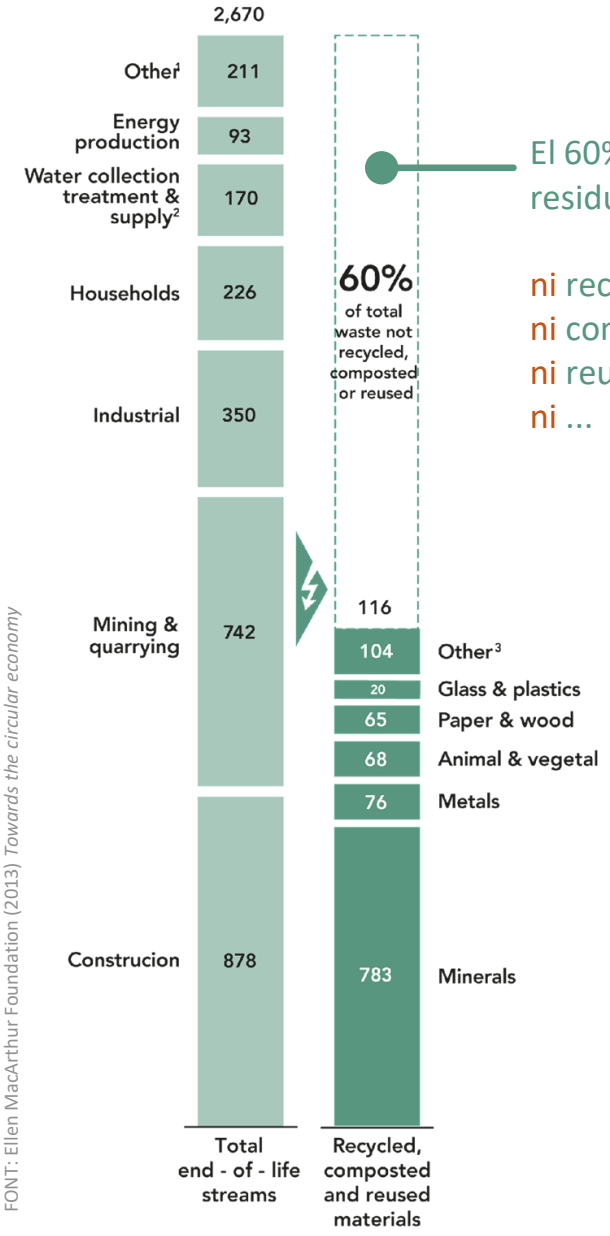

FONT: Ellen MacArthur Foundation (2013) *Towards the circular economy*

El 60% del total de los residuos no son...

ni reciclados
ni compostados
ni reutilizados
ni ...

L'economia actual es basa en:

Màxima productivitat
Mínim preu

En Europa, el reciclaje de materiales y la recuperación de energía basada en los residuos solo captura el 5% del valor de la materia prima original

FONT: Ellen MacArthur Foundation (2015) *Towards the circular economy: Business rational for an accelerate transition*

Simbiosy

Simbiosy

CIRCULAR
FOOD SERVICE

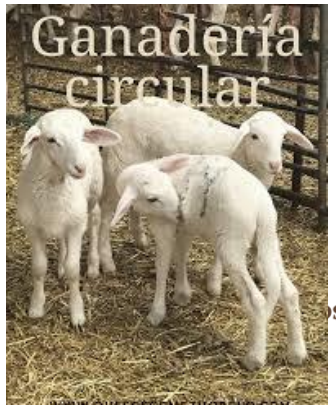

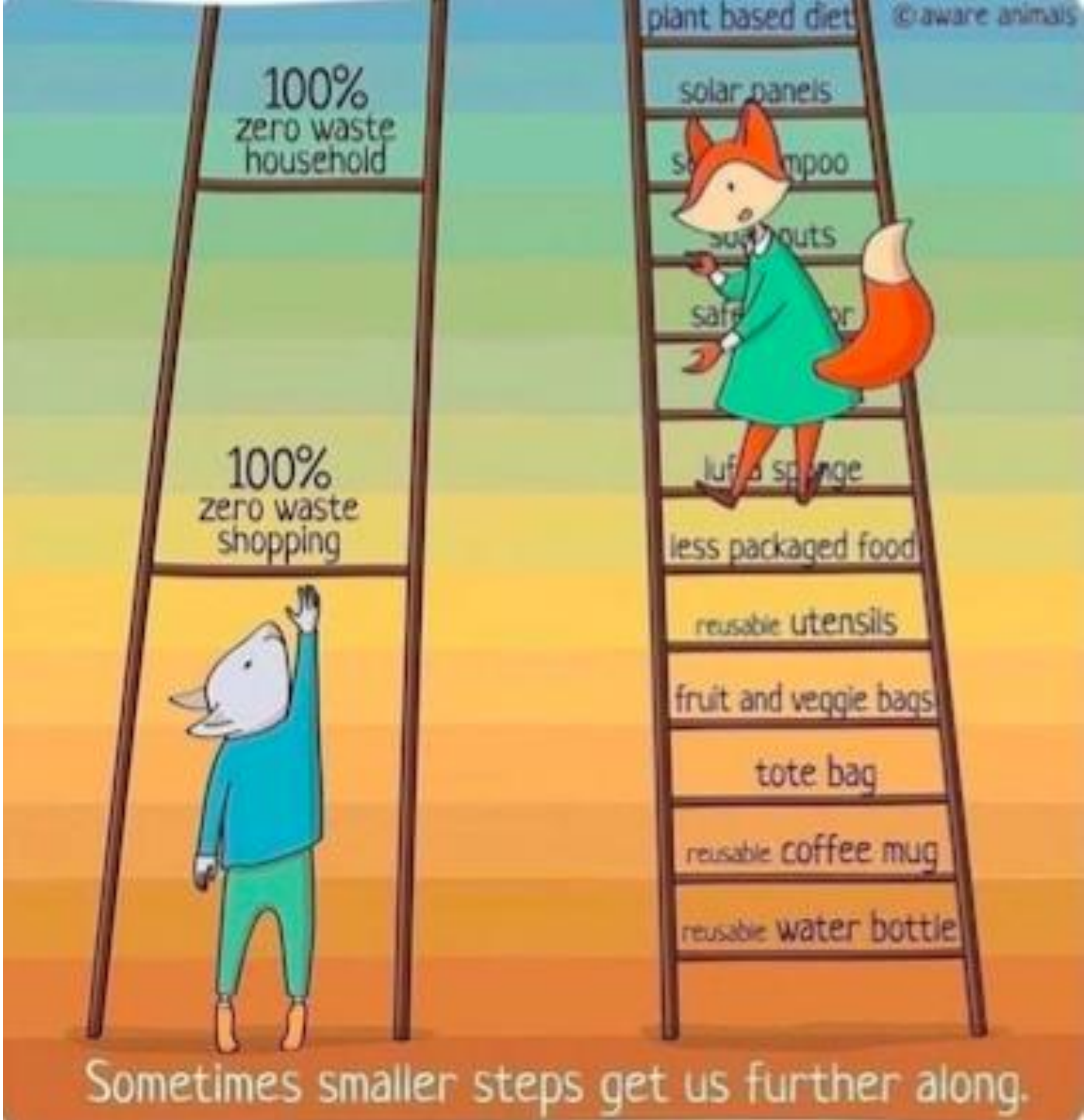
100%
zero waste
household
100%
zero waste
shopping
plant based diet
©aware animals
solar panels
less packaged food
reusable utensils
fruit and veggie bags
tote bag
reusable coffee mug
reusable water bottle
Sometimes smaller steps get us further along.

Simbiosy

Sóm conscients de l'impacte de les nostres accions?

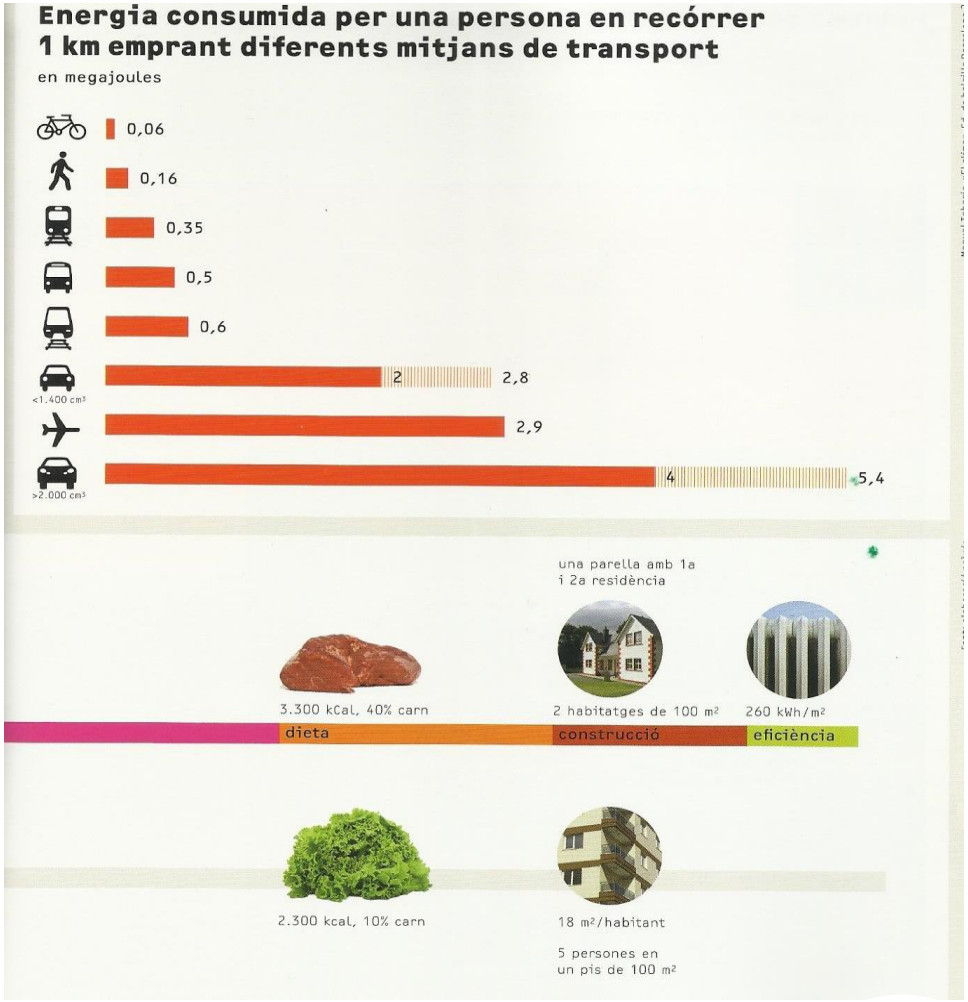

FONT: T. Solanas, D. Calatayud, C. Claret (2013) *34 kg de CO_2*

Símbiosy

Sóm conscients de l'impacte de les nostres accions?

Com passar a l'acció?

Set a **circular vision**

Leadership can create the business imperatives, cultural changes and governance to promote the circular mindset, objectives and integrated goals/metrics.

Choose **your circular model**

Move beyond waste and recycling to leverage the full suite of circular business models. Use disruptive technologies to make the most of your circular transformation.

Work **in teams**

Achieving a circular transformation requires teamwork across functional areas (i.e. R&D, procurement, supply chain, manufacturing and marketing).

Start small and scale

To get started, start small and pilot innovative programs that could lead to long-term strategies. Celebrate successes, re-evaluate failures and work on scaling up.

Collaborate

Join forces across value chains in forums like Factor10. Engage with other companies and stakeholders to remove barriers and work on solutions that will create growth while reducing impact.

Track **progress**

Use financial, environmental and social metrics to measure and track the impact circular innovation has on business.

REPTES

Com a individus
Com a ciutadans
Com a treballadors

Empreses
Projectes

Simbiosy

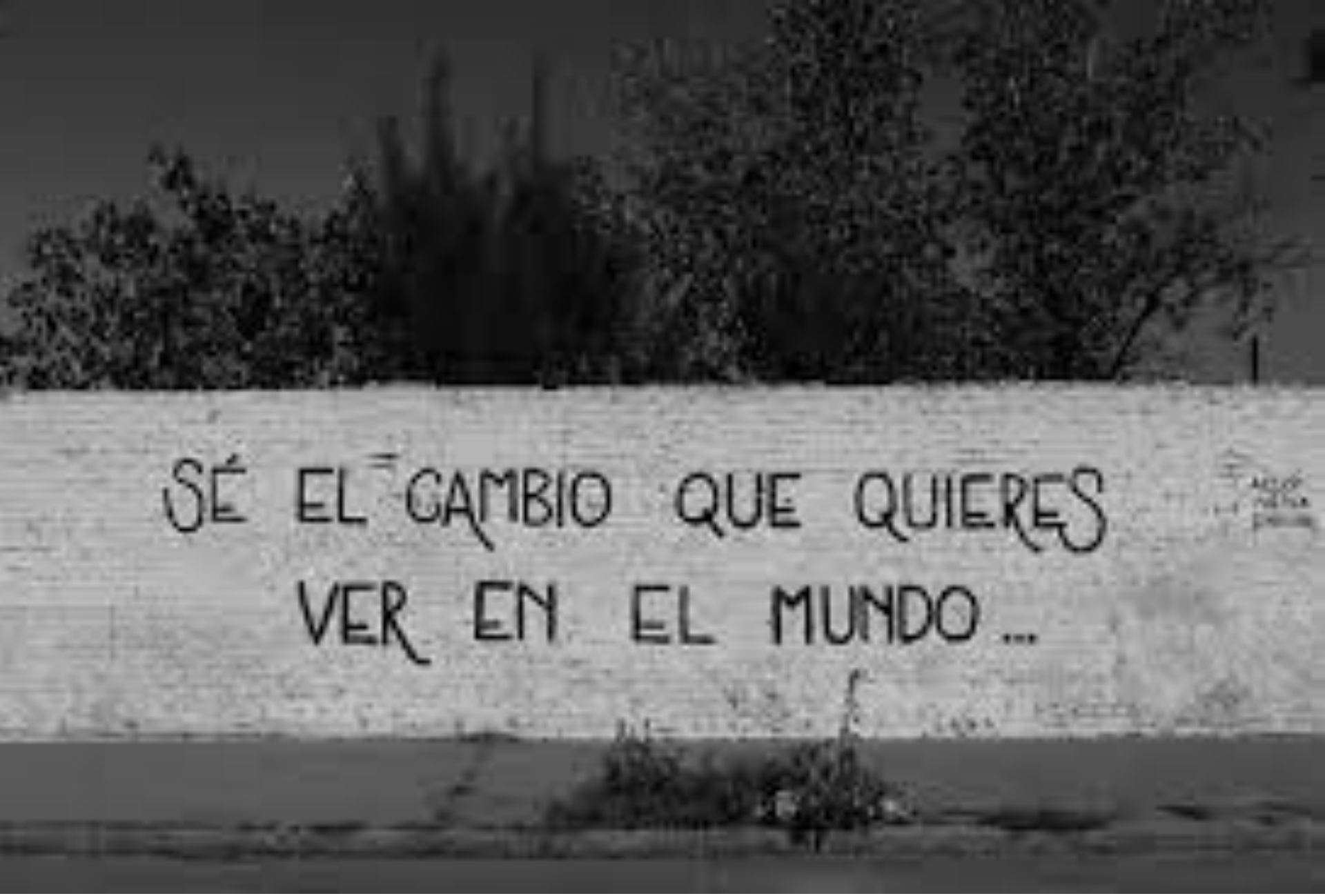

Simbiosy

PROBLEMA – CONTEXT I TENDÈNCIA – OPORTUNITAT - REPTE

REPTE 1. Què es pot fer per esperonat la indústria del reciclatge?

PROBLEMA	CONTEXT i TENDÈNCIA	OPORTUNITAT
VALORITZACIÓ DE RESIDUS		
Llencem una mitjana mundial del 60% dels recursos que utilizem. Perdem valor al llençar materials, materials que no tenim i hem d'importar en la seva gran majoria.	Els objectius de reciclatge (europeus i espanyols) estan per sobre de les capacitats reals de valorització actual: 70% reciclatge dels embalatges plàstics 2050, 65% reciclatge residus municipals 2035, 10% maxim a abocador 2035	Desenvolupament de una forta industria que transformi residus en materials, en un mercat cada vegada amb mes demanda

REPTE
Què es pot fer per esperonar la indústria del reciclatge? Des de: a) administració pública b) empresa i universitat, recerca c) ciutadania (consumidores, emprenedors)

Simbiosy

REPTE 2. Com podem disposar de productes reparables, reutilitzables, dissenyats pel reciclatge fàcilment accessibles?

PROBLEMA	CONTEXT i TENDÈNCIA	OPORTUNITAT
REPARACIÓ, REUTILITZACIÓ, DISSENY X RECICLATGE		
El 37% desl productes no es poden reparar. 1/3 dels productes que es llencen es podrien reutilitzar. El sector de la reparació està fragmentat i de mides molt diferents,. depenent molt de tipus de producte. Les iniciatives de reparació/reutlització estan sovint lligades únicament al tercer sector social i voluntari, amb poc impacte	. La Directiva Comunitaria de Residus obliga a Responsabilitat Ampliada del Productor en vehicles, bateries, equips elèctrics i electrònics i aviat en envasos i embalatges.. La tendència és que la responsabilitat/impostos dels productors sigui en funció de la seva durabilitat, reparabilitat, reutilització i reciclabilitat així com la presència o no de substàncies perilloses.	Hi ha un gran potencial de desenvolupar serveis de reparació, reutilització. La formació i la certificació de professionals podrien facilitar reconeixement i integració. El disseny d'un producte, la disponibilitat de peces de recanvi, així com els manuals i les eines tenen un paper important en l'elecció de reparar o substituir un producte. A la B30 hi ha empreses/recicladors amb àmplia experiència

REPTE
Com podem diposar de productes reparables, reutilitzables, dissenyats pel reciclatge fàcilment accessibles?

Símbiosy

REPTE 3. Què hem de fer per poder accedir a productes circulars?

PROBLEMA	CONTEXT i TENDÈNCIA	OPORTUNITAT
CONSUM		
Els productes "sostenibles" no són fàcils de trobar. Enacara és mes barat fer "el que sempre es fa" i els productes alternatius són difícils de troba, hi ha pocs i són mes cars.	La gran majoria de productes que es troben al mercat no inclouen cap criteri de circualritat. Els consumidors cada vegada demanaran mes productes "sostenibles" però encara no hi ha suficient informació als productes ni formació per parts dels consumidors. El 80% dels ciutadans europeus compren productes ecològics com a mínim de forma ocasional. El 64% dels consumidors repara productes, el 36% no ha reparat productes en el passat, el 90% no té experiència llogant / arrendant o comprant productes de segona mà.	El gran consum pot ser el gran resposnbale del canvi de model de negoci si s'acosegueix que els productes arribin i abons presu (o amb altres tipus d'avanatges no econòmics...)

REPTE
Què hem de fer per poder accedir a productes circulars?

Símbiosy

Canvi de visió

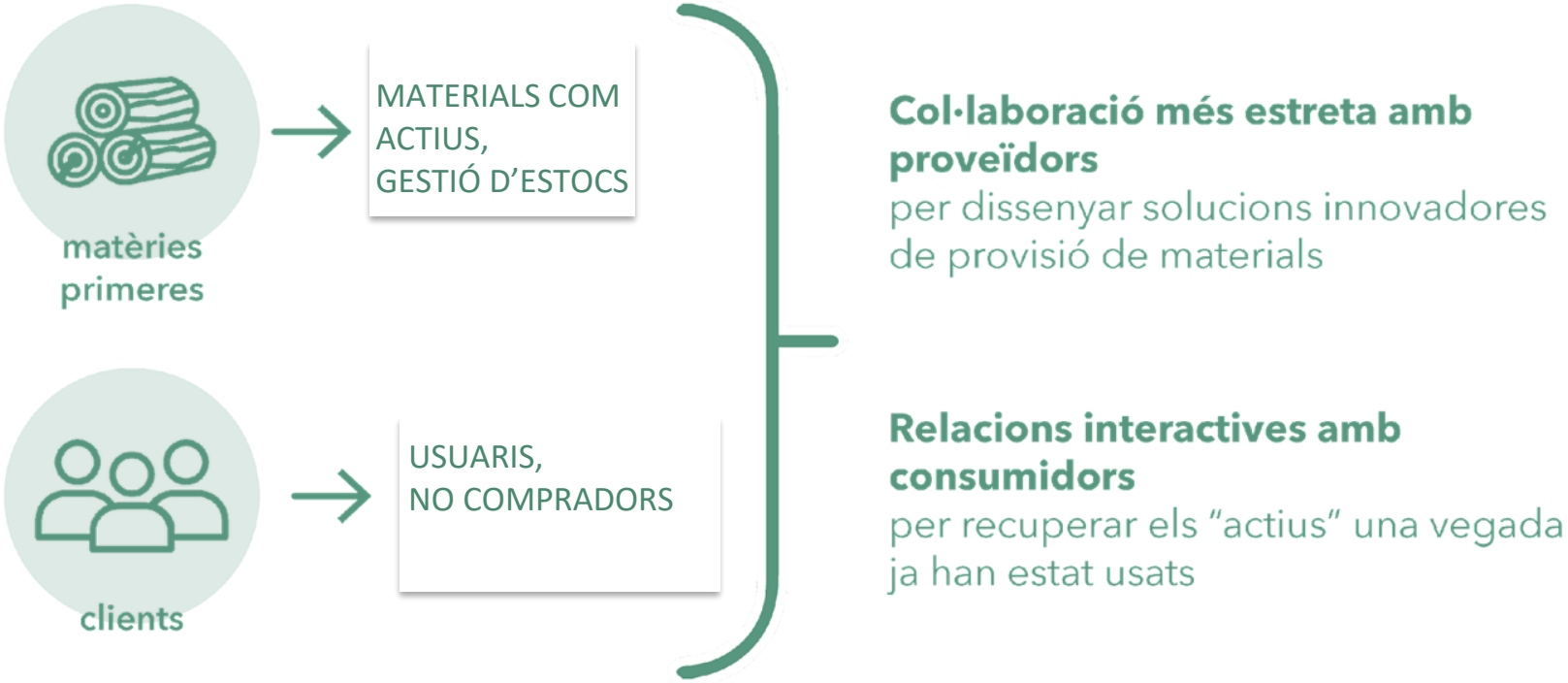

Símbiosy

Dinàmica 1. Quins projectes conec jo personalment?

Repte 1.
Valorització de residus

Repte 2.
Reparació, reutilització, disseny i reciclatge

Repte 3.
Consum

Altres.
Normativa i legislació

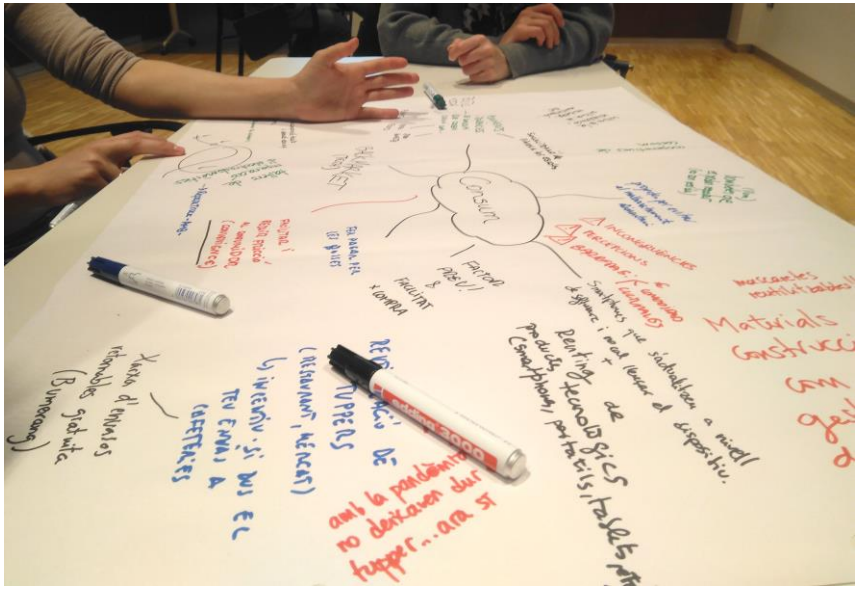

Exploració de les 4 temàtiques

1. Els participants passen pels 4 reptes i escriuen el que coneixen sobre cada tema
2. Els participants debaten en grup un dels 4 temes
3. Posada en comú de les idees sorgides

Repte 1. Valorització de residus

1. Detecció de fluxos de residus com a oportunitats de subproductes

- **Cenicienta**, empresa que construeix materials de construcció com formigó, ciment, etc. a partir de cendres d'una central tèrmica (Galícia)
- **Reutilització d'àrids i residus com a materials de construcció**. Cel·lulosa, fibres, fusta, etc. A tenir en compte la seva possible toxicitat dels residus (sector arquitectura i disseny)
- **V-envirotech**, valorització de matèria orgànica en bioplàstics
- **Pinyol d'oliva per fabricar bioplàstics** (Andalusia) Olipe, la Cooperativa Olivarera de Los Pedroches; i Aimplas, el Instituto Tecnológico del Plástico ho estan desenvolupant a través del projecte Gooliva
- **Recuperació d'oli vegetal de cuina usat** per a l'obtenció de farines de carn i greixos per a l'alimentació animal, per a l'elaboració de sabons i cosmètics, per a usos industrials, per a generar biodièsel, etc. Hi ha ajuntaments que ofereixen envasos reutilitzables i disposen de contenidors de recollida d'oli usat a la via pública.
- **Agrosingularity**, empresa que elabora productes alimentaris amb productes i subproductes vegetals, fruites i horalises no valoritzades (Múrcia)

Repte 1. Valorització de residus

2. Foment de la logística inversa per a reciclar i reutilitzar els residus

3. Recollida de residus porta a porta

4. Fomentar l'ús dels serveis de venta de segona mà a través d'aplicacions

Wallapop, Vinted, Hamelyn (llibres), etc.

5. Col·laboració entre les empreses de gestió de residus i els serveis socials

Per poder reutilitzar els mobles (en bon estat o després de reparar-los) que van a la deixalleria per a habitatge social.

6. Aigües regenerades

- **Recaigua**, l'ajuntament de Gavà, AGBAR i CETAQUA tenen un projecte d'aigües regenerades per omplir dipòsits de recàrrega intel·ligent d'aigua subterrània no potable pel reg i la neteja dels carrers del municipi. Properament s'adheriran més empreses.
- **Guardian**, projecte impulsat per l'ajuntament de Riba-Roja de Túria que permet l'ús de les aigües grises per l'extinció d'incendis en zones amb alt risc d'incendi.

Repte 1. Valorització de residus

7. *District heating*

8. Reduir el malbaratament alimentari

El 33% dels aliments es malbarata. No ens ho podem permetre, en un context de fam, desigualtats i crisi econòmica. S'ha d'evitar el malbaratament alimentari en totes les fases de la cadena (camp/industria, distribució, consum final).

Exemples: *Too good to go*, Banc d'aliments, espigoladors, aprofitament del menjar dels menjadors escolars (escoles de Sant Cugat)

Moltes propostes ambicioses, fora del nostre control. Què podem incorporar de totes aquestes idees?

Repte 1. Valorització de residus

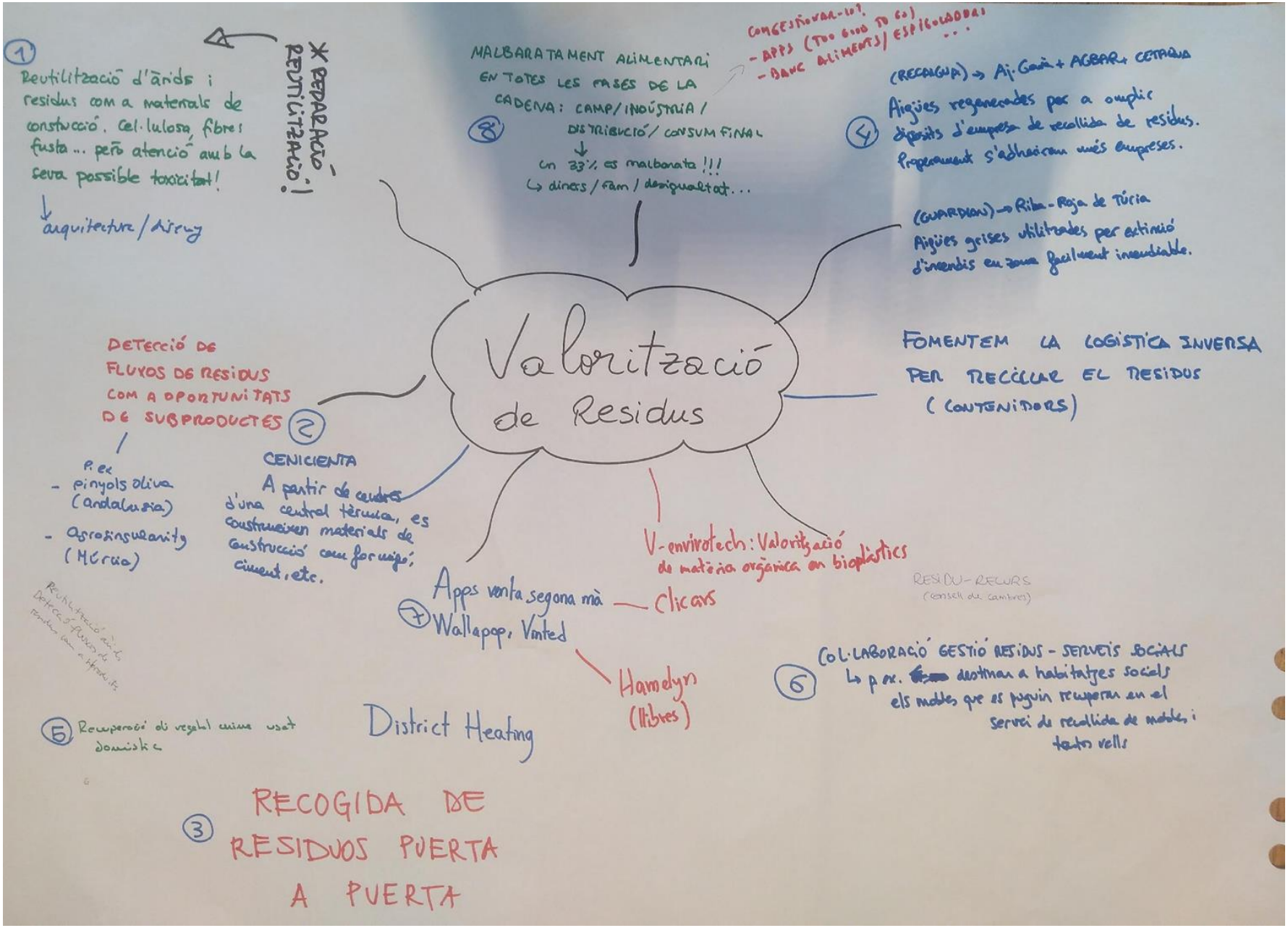

Repte 2. Reparació, reutilització, disseny i reciclatge

1. Canvi de model, oferir un servei enlloc d'un producte

- Bûmerang
- **Biblioteca de les coses** (sobretot per utensilis de bricolatge, etc.)
- **Repair-Cafès**, tallers d'autoreparació tant de bricolatge, com d'electrodomèstics o tèxtil (AMB ja ofereix el projecte, repara't millor que nou).
- Techaway, ***Pay per use*** dels equips informàtics i el software
- CIRCOS, empresa danesa que impulsa la reutilització de roba de nadons i infants. Es paga una quota mensual. L'usuari rep una caixa amb roba i quan es queda petita es torna i en reps una amb roba més gran. Fan rentat ecològic per a que la utilitzi una altra família.

2. Sector construcció i materials

- **Disseny modular** en la construcció
- **Reutilització de materials de construcció** tenint en compte la toxicitat dels residus
- Recuperació de plàstic i llaunes per crear altres productes de plàstic laminar

Repte 2. Reparació, reutilització, disseny i reciclatge

3. Sector tecnològic

BackMarket, plataforma de venta online on els venedors i reacondicionadors ofereixen els seus productes reacondicionats (telefonia, tecnologia)

4. Bancs de productes i materials

Scrap Store (Polígon Industrial Bufalvent, Manresa), botiga dels recursos sobrants

5. Aigua

- Augmentar el valor de l'aigua per implementar la seva reutilització
- Aprofitament d'**aigües grises** a escala residencial i de polígons industrials (Polígon industrial Can Pau a Sabadell)

Repte 2. Reparació, reutilització, disseny i reciclatge

6. Sensibilització i formació

- **Canvi cultural** per acceptar millor els productes de segona mà, deixar de percebre'ls com a hàbit de pobresa, per veure-ho com a hàbit de consum sostenible
- Formació per joves en risc d'exclusió per elaborar dispositius informàtics a partir de dispositius que arriben al punt verd. Utilització de dispositius a l'administració pública.

7. Normativa

- Responsabilitat ampliada del productor (EPR)
- SDDR noves lleis de residus a Espanya i Catalunya

Molts dels exemples inclouen un canvi en el model econòmic (servei per producte, *pay per use*, etc.)

Repte 2. Reparació, reutilització, disseny i reciclatge

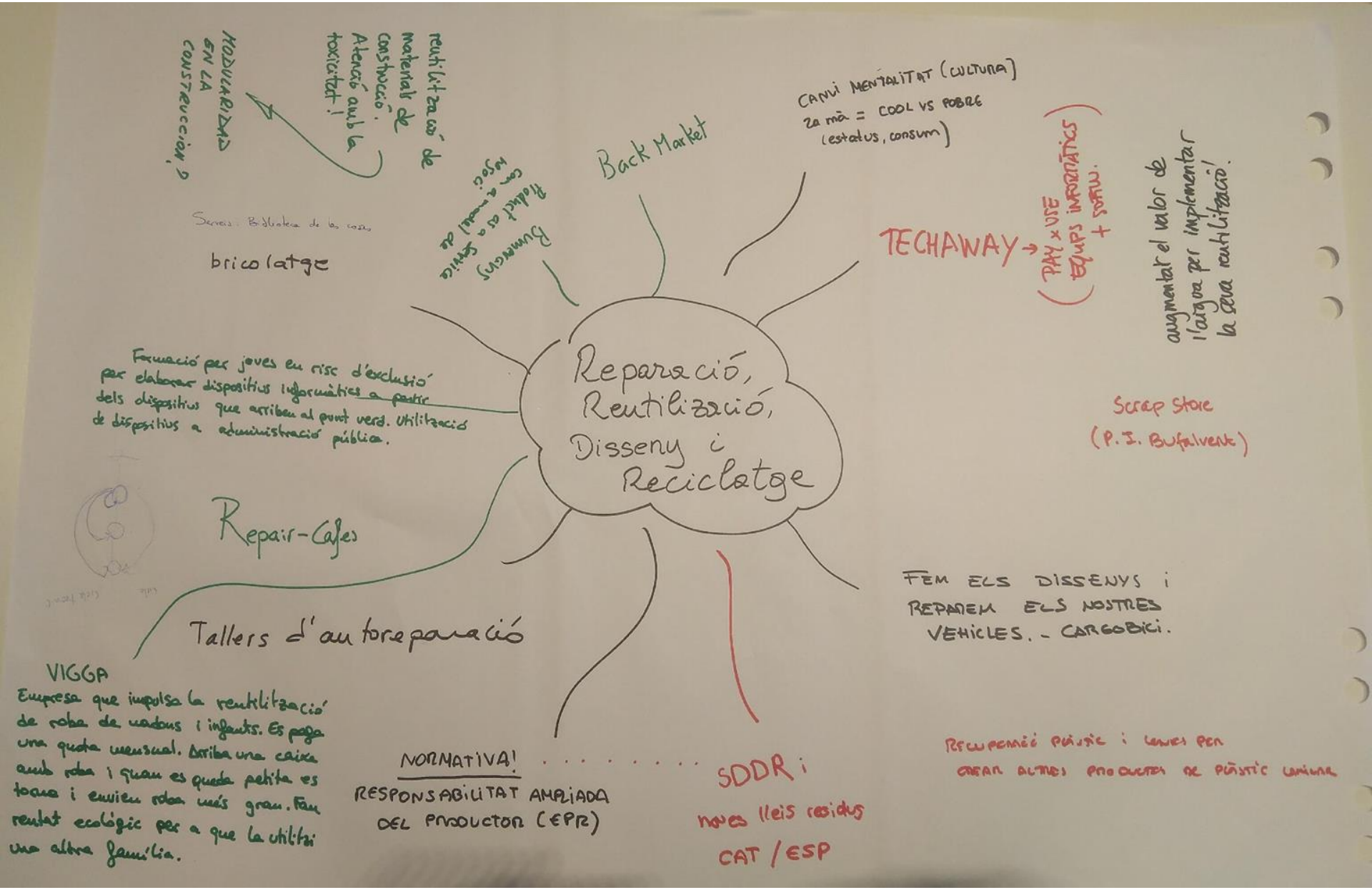

Repte 3. Consum

Moviments i tendències de consum que creen canvis com:

- **Residu Zero** en especial en el sector alimentació: eliminar els envasos dels aliments, reutilització de *tupper* en restaurants i mercats, xarxa d'envasos retornables gratuïta (Bumerang), però també en tots els camps (foment de mascaretes reutilitzables, etc.)
- **Cooperatives de consum**
- **Educació**: Socialització de llibres a les escoles
- **Alimentació**: *Vegan*, *Plant-based*, *Real food*
- **Recuperació tèxtil**: cadenes de roba que ofereixen contenidors de roba usada a les pròpies botigues per descomposició teixits i obtenció nova de matèria prima
- **Tecnologia**: BackMarket, plataforma de venta online on els venedors i reacondicionadors ofereixen els seus productes reacondicionats (telefonia, tecnologia)

Repte 3. Consum

Moviments i tendències de consum que creen canvis com:

- **Reparació**: Tallers de reparació d'electrodomèstics i de roba (AMB repara't millor que nou, didaltruck, reparatruck, etc.); Bombetes que es podrien reparar enlloc de ser residus.
- **Oferir serveis**: Servei de smartphones que s'actualitzen a nivell de software i no cal llençar el dispositiu; renting de productes tecnològics (smartphones, portàtils tablets, etc.); Busup, mobilitat compartida en Poligons industrials; Biblioteca de les coses (a Sant Martí i a l'Eixample de Barcelona)
- Projectes per evitar el malbaratament alimentari
- **L'ús de materials alternatius** sostenibles: Materials de construcció sostenibles com la fusta (Gestió responsable de boscos i embornal de carboni)

Repte 3. Consum

Normativa

Taxes i incentius: Fer pagar per l'ús de bosses de plàstic; prohibició per normativa; incentius per dur el propi envàs reutilitzable a la cafeteria/restaurant; Top-down, a través de facilitar i reduir la fricció al consumidor per aconseguir alternatives de consum circular pel gran consum.

Alerta

La percepció de l'economia circular, les **barreres** econòmiques, de comoditat, culturals, etc.

Sensibilització

Canviar cap a la cultura de la rehabilitació, del reciclatge, reutilització, etc.

Falta més productes circulars disponibles per provocar el canvi de mentalitat a mes gent

Sector massa lligat encara al tercer sector social gairebé voluntari. S'ha de transformar cap a models empresarials viables econòmicament i amb treballadors ben remunerat

Repte 3. Consum

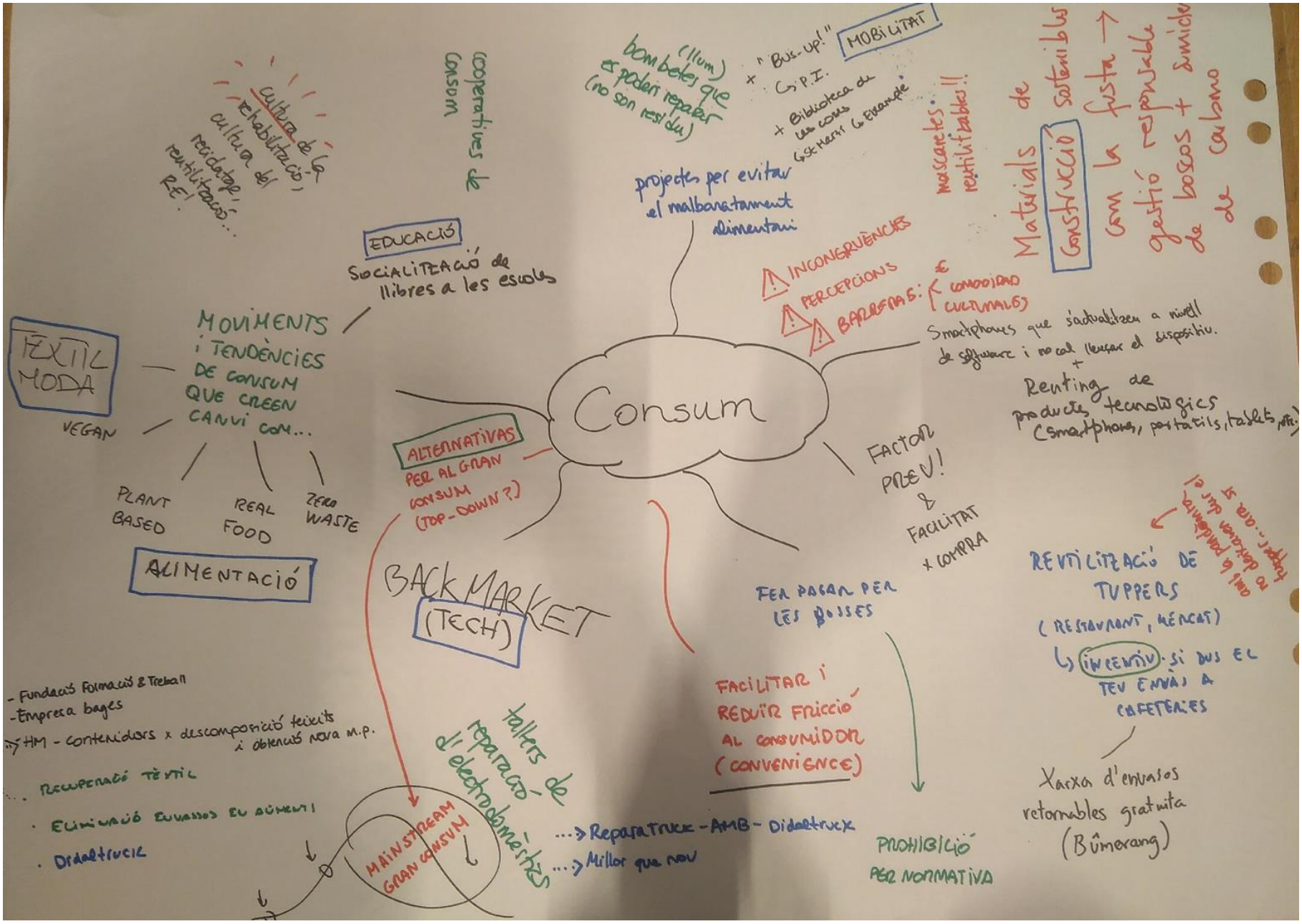

Altres. Normativa i legislació

1. Adequar la legislació/normativa per facilitar activitats circulars (Sanitàries, arquitectòniques, deixalleria, comunitats energètiques, normatives específiques, etc.

2. Introduir incentius econòmics i bonificacions per reduir el consum (exemple de bonificació de l'IBI per a la instal·lació de plaques FV), reduir els envasos d'un sol ús, per fomentar el reciclatge (exemple d'AMB i les bonificacions per portar residus al punt verd.

3. Taxar el consum lineal (impostos pels envasos d'un sol ús)

4. Valorar el cicle alimentari

Altres. Normativa i legislació

Les taxes com a instrument facilitador de l'acceleració (taxar models lineals...)

La necessitat de reglamentació que promogui la reparació, reutilització: llei ampliada de productor, SDDR

Incentius econòmics per la reparació, reutilització... Han d'ajudar i encara no són suficients!

L'economia circular necessita de projectes col·laboratius (comunitats energètiques, xarxes d'aigua regenerada, etc.)

Altres. Normativa i legislació

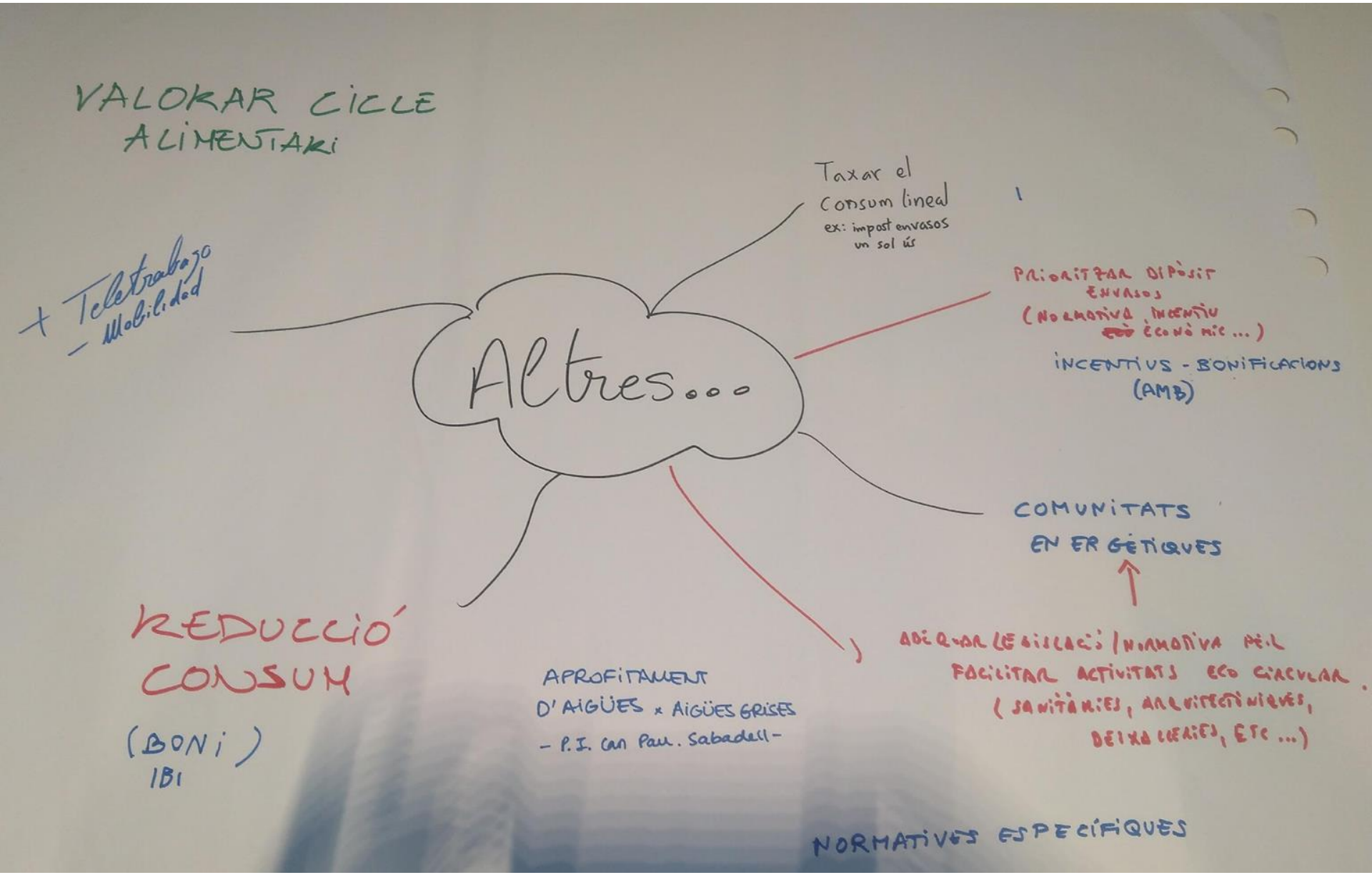

Dinàmica 2. El meu repte és .... i necessito millorar-ho amb la vostra ajuda

Formar grups
de 3

1 rol Client
2 rols Mentor

10' cadascú
com a client

imfusio

FUNDACIÓ CATALUNYA EUROPA
LLEGAT PASQUAL MARAGALL

Símbiosy

Nom, cognom

Taller Re-CITY en acció

Cap a un model econòmic més circular

Palau Macaya, 4 març 2022

✸ **Quin és el meu repte per anar cap a un model econòmic més circular?**

👏 Si tingués una bareta màgica, què m'agradaria crear.

Quins podrien ser els primers passos assolibles per apropar-me al meu repte?
Marca els teus 2 propers passos i desenvolupa'n un amb el teus 2 mentors.

👉

👉

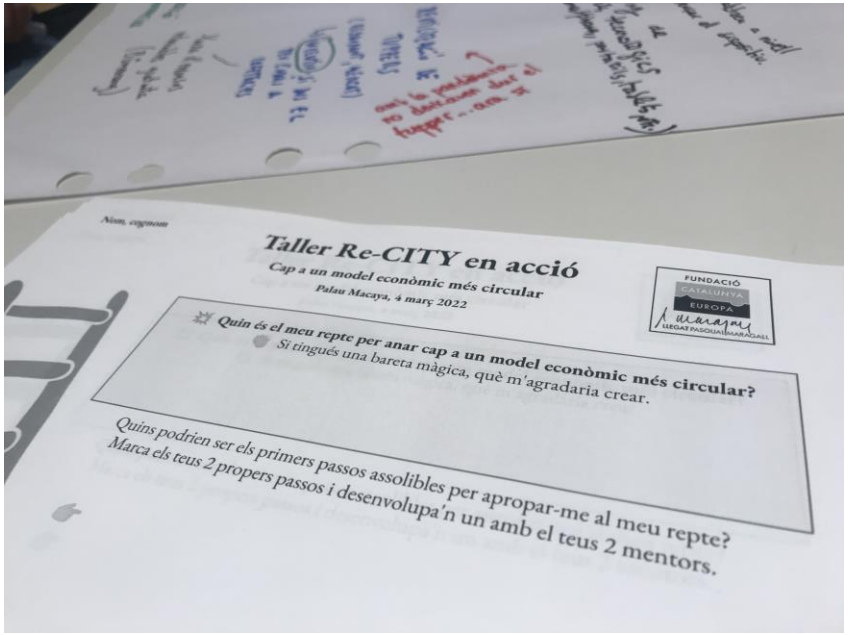

Exposició del repte personal i debat amb dos mentors

Dinàmica 3. Presentació dels reptes

Exposició del repte personal i aportacions de la resta de participants

Reptes individuals

Residus

- 1 setmana sense llençar res al contenidor groc (Projecte familiar)
- Reduir els residus que produïm a casa – fer el més sense residus a cada i la setmana sense residus a la feina
- Donar segona oportunitat/reparació productes electrònics
- Compra d'aliments sense envasos o reutilitzables - Materials revaloritzats que puguin ser reutilitzats
- Un sistema d'eliminació de residus completament sostenible - BackMarket
- Reduir consum / residus a casa - Adquirir productes de segona mà o reacondicionats - Reutilitzar residus

Reptes individuals

Sensibilització

- Accions de sensibilització, coneixement del teixit empresarial, fomentar sinergies empresarials, comunitats, projectes comuns
- Urbanisme Sostenible - Networking Lobby - ACAN *Arquitect for climate Action Network*
- Marc legal que afavoreixi la reutilització davant dels envasos d'un sol ús - Demostrar a l'AAPP que existeixen solucions reals i escalables.
- Sector de la construcció - utilitzar materials naturals - Donar a conèixer alternatives que ja existeixen
- Sensibilitzar a tota la junta del COAC d'introduir aquest llenguatge als seus actes / decisions - Visibilitzar bones pràctiques
- Formar a polítics - Fer-ho a través d'entitats com l'AMC o FCM. Investigar quins serien els millors interlocutors
- Fomentar alternatives atractives per al gran consum - connectar a les persones que ho poden fer possibles, difondre
- Intercanviar roba infantil i joguines. Posar-me en contacte amb famílies i institucions.

Reptes individuals

Logística i mobilitat

- Càtering al PEMB més circular: càpsules compostables + minimitzar fluxos transport / altres envasos
- Liderar el canvi logístic sostenible a les ciutats de més de 50.000 hab.: replicar el model a altres ciutats (Madrid)
- Industria local > compres conjuntes i de proximitat, recollida mancomunada de residus, transport compartit de persones i mercaderies. Proposta lideratge: Associacions empresarials locals

Altres

- Buscar més informació fer segell de sostenibilitat
- Crear un grup de municipis compromesos amb els residus agroalimentaris - Aconseguir finançament europeu per aquest grup de treball

Sigues part del canvi i participa activament!

Les grans transformacions son fruit de les petites accions de cadascú a qualsevol nivell

- Verónica Kuchinow -

Seguim en contacte!

Gina Abelló Sumpsi
gabello@catalunyaeuropa.net
Fundació Catalunya Europa

Verónica Kuchinow
vkuchinow@simbiosy.com
Símbiosy

Mathieu Durrande
mdurrande@imfusio.com
Imfusio / www.nextcoaching2050.com